

Merenkulun turvallisuus- asenteiden kehittymistä tutkitaan Suomenlahdella

TS/Jonny Holmén

Turun Sanomat

JAMIE NIEMINEN

Merenkulun turvallisuuskulttuurin kehittymistä on tutkittu kuluvan vuoden alusta. Viiden eri laitoksen yhteinen tutkimusprojekti päättyi vuonna 2010, mutta jo nyt voidaan todeta asenteiden parantuneen.

Turvallisuustoimenpiteitä korostava tutkimus keskittyy suomalaisen varustamojen Suomenlahdella liikennöiviin laivoihin. Kohde on valittu siksi että merialuetta pidetään yhtenä maailman vilkkaimista.

Matkustajavarustamoista mukana on ainoastaan Kristina Cruises.

–Tärkeä tekijä kehityksessä on ISM-koodi, joka edellytetään kaikilta IMO:n alaisilta laivoilta, kertoo professori Ulla Tapaninen Turun yliopiston merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksesta.

Hankkeessa ovat mukana Teknillinen korkeakoulu sekä Kymenlaakson ja Turun ammattikorkeakoulut.

–Meidän osuutemme on haastella muun muassa alusten miehistöä. Sekä miehistön jäsenet että päällystöstä korostavat yhteistyön merkitystä. Henkilökunta on aloitteellista ja suhtautuu turvallisuuteen vastuullisesti, mikä tulee ilmi muun muassa siinä, miten asennoidutaan laivoilla viikoittain suorittaviin harjoituksiin.

Erityisen tärkeinä pidetään määrääjain tehtäviä turvallisuusarviointeja, joiden yhteydessä henkilöstölle on mahdollisuus tehdä turvallisuuteen liittyviä parannusehdotuk-

Merenkulun turvallisuutta koskevia asenteita kartoittava tutkimus selvittää myös muilla toimialoilla käytössä olevia turvallisuuden tunnuslukuja, joita voidaan mahdollisesti hyödyntää merenkulussa.

sia ja antaa kritiikkiä mahdollisista puutteista.

Parannettavaa löytyy muun muassa virheiden raportoinnissa ja tiedonkulussa.

–Merenkulun turvallisuuskulttuuri vaatii ennen kaikkea johdon sitoutumista asiaan niin merellä kuin maissakin. Tärkeää on myös avoimesti tiedottaa läheltä piti-tilanteista.

Usein vasta onnettomuudet käynnistävät merkittäviä parannuksia. Esimerkiksi ISM-koodi syntyi Englannin kanaaliin uponneen Herald of Free Enterpriseen katastrofin seurauksena.

–Laivan kippari ei nähnyt paikaltaan, että autokannen portti oli jäänyt auki. Hän oli ennen onnettomuutta pyytänyt moneen kertaan peilejä tilannetta helpottamaan,

mutta varustamo ei niitä asentanut.

Kansainvälinen turvallisuusjohtamissäännöstö eli ISM-koodi tuli voimaan kaikilla suomalaisaluksilla heinäkuussa 1998. Aikaisemmin se oli otettu käyttöön ulkomaanliikenteen matkustajalaivoilla ja säiliö- ja kemikaalialuksilla sekä kiinteää irtolastia kuljettavilla aluksilla.

ISM-koodi edellyttää laivanisänniltä ja aluksilta selkeää järjestelmää, jonka mukaan varustamon maaorganisaatio ja laivaväki toimivat vaaratilanteissa ja niiden välttämiseksi. Sen tavoitteena on muun muassa varmistaa turvallisuus merellä, estää ihmisten loukkaantuminen tai ihmishenkien menetys sekä estää meriympäristön pilaantuminen ja omaisuuteen kohdistuvat vahingot.